

Rīga, 2019. gada 6.novembris Nr.56/2019

Saeimas Ilgtspējīgas attīstības komisijas
priekšsēdētājam V. Dombrovskam kungam
Vjaceslavs.Dombrovskis@saeima.lv

Pārresoru koordinācijas centra
vadītājam P.Vilka kungam
peteris.vilks@pkc.mk.gov.lv
NAP2027@pkc.mk.gov.lv

Ierosinājumi Latvijas Nacionālā attīstības plāna projekta 2021.-2027. gadam papildināšanai

Biedrība “Latvijas aviācijas asociācija” (turpmāk – Asociācija) apvieno 44 uzņēmumus aviācijas nozarē, tai skaitā aviosabiedrības, lidostas, ražošanas kompānijas, kā arī aviācijas pētniecības un izglītības organizācijas. Asociācijas pamatuzdevumi ir Latvijas aviācijas nozares vērtību ķēdes stiprināšana un saistīto uzņēmumu konkurētspējas atbalsts vietējā un starptautiskajā tirgū, nozares cilvēkresursu attīstība un nozares uzņēmumu iesaiste nacionālās plānošanas procesos.

Esam iepazinušies ar Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027. gadam (turpmāk tekstā - NAP2027) sabiedriskās apspriešanas 1. kārtā pieejamo informāciju par NAP2027 prioritātēm, mērķiem un rīcības virzieniem. Kopumā, atbalstam to, ka šai plānošanas dokumentā ir paredzēts akcentēt trīs jomas: (1) investīcijas (vietējās un ārvalstu), (2) inovācija un (3) cilvēkkapitāls. Tomēr, katras iepriekš minētās jomas viena no sekmes atslēgām ir mobilitāte. Tai skaitā, starptautiskā savienojamība, kuras pamats Latvijā ir aviotransports un ar to saistītā infrastruktūra. Ar nožēlu nākas secināt, ka aviācijas mobilitātes jautājumiem NAP2027 projektā netiek pievērsta pietiekoša uzmanība. Līdz ar to, valsts augstākās plānošanas dokumentā nav skatīta vai iezīmēta kā prioritāra nozare, kura tiešā veidā ģenerē ieņēmumus valsts budžetam un nodrošina vairāk kā 0,75% no iekšzemes kopprodukta, bet ņemot vērā pakārtoto patēriņu un inducētos ieguvumus no tūrisma, veido ne mazāk kā 2,65% no iekšzemes kopprodukta¹.

Savukārt, runājot par cilvēkresursu attīstību, viena no Latvijas aviācijas ilgtermiņa stratēģiskajām prioritātēm ir cilvēkresursu pieejamība. Latvijas aviācijas nozares lielākie darba devēji ir AS “Air Baltic Corporation” (airBaltic), VAS “Latvijas gaisa satiksme” (LGS) un VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga””. Latvijas aviācijas nozarē pastāvīgi ir nodarbināti vairāk kā 4400 augsti kvalificēti un labi atalgoti darbinieki (nodokļu maksātāji), kuru vidējais bruto atalgojums saskaņā ar Centrālās Statistikas Pārvaldes datiem par 2017.gadu ir 2282 EUR mēnesī. Savukārt, pilotu un aviācijas dispečeru vidējais

¹ Latvijas Aviācijas Asociācijas pētījums par 2017.gadu.

atalgojums pārsniedz 5000 EUR mēnesī. Līdz ar to, NAP2027 izstrādes procesā mēs sagaidām, ka viens no priekšnosacījumiem Latvijas iedzīvotāju labklājībai ir radīt apstākļus, kur mūsu valsts jaunatne varēs rast valsts atbalstu atbilstošas kvalifikācijas iegūšanai (ne tikai valsts akreditētās mācību iestādēs), kas var tikt pastiprināta ar Latvijā reģistrētu darba devēju apņemšanos nodrošināt šiem jauniešiem darbu un nodokļu nomaksu Latvijā.

Tāpat, mobilitātes pamatā ir pietiekoša un moderna aviācijas infrastruktūra. Šai sakarā būtu stiprināmas Latvijas spējas sniegt aviācijas glābšanas un meklēšanas un medicīniskās evakuācijas pakalpojumus Latvijas reģionos.

Savukārt, īpaša uzmanība būtu vēršama AS “Air Baltic Corporation” ilgtspējīgai attīstībai un Rīgas lidostas infrastruktūras turpmākai paplašināšanai. Šai kontekstā ir nepietiekoši atsaukties vienīgi uz RailBaltica projekta realizāciju, bet ilgtermiņā jānodrošina valsts lidostu infrastruktūras pietiekamība (Rīga, Liepāja, Ventspils, Daugavpils). Tai skaitā, ir jāattīsta aviācijas mobilitāte Kurzemes un Latgales reģionos, kurus neskar RailBaltica infrastruktūras attīstība.

Diemžēl, jau iepriekšējos plānošanas periodos Latvijā ir radusies “atkarība” no ES finansējuma transporta infrastruktūras uzturēšanai, un, neparedzot šīs infrastruktūras attīstībai pietiekamus līdzekļus no valsts investīciju budžeta, šī tendence var kļūt par ievērojamu risku transporta sistēmas pastāvēšanai. Tādēļ, kā papildus trūkumu var minēt to, ka NAP2027 aptver tikai jautājumus, kuros ir iesaistīts struktūrfondu finansējums. Uzskatām, ka šāda pieeja būtiski ierobežo valsts noteikto prioritāšu īstenošanas tvērumu, kā rezultātā nepietiekoši veicinās Latvijas iedzīvotāju labklājību. Ir nepieciešams izstrādāt labvēlīgus nosacījumus alternatīvu finanšu instrumentu izmantošanai publiskās infrastruktūras projektu realizācijai!

Pēc Jūsu pieprasījuma esam gatavi sniegt papildus informāciju un argumentāciju augstāk izklāstītajos jautājumos, aktīvi līdzdarboties nepieciešamo regulējumu izmaiņu dokumentācijas sagatavošanā, kā arī prezentēt aviācijas nozares vajadzības klātienē Izglītības, kultūras un zinātnes komisijā.

Ar cieņu,

Valdes loceklis

Artūrs Kokars